

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 51/07-96

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2008 v pléne zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Lajosa Mészároša, Marianny Mochnáčovej a Ladislava Orosza o sťažnosti V. Č., K., a S., K., obaja sťažovatelia zastúpení advokátom JUDr. P. J., B., ktorou namietajú nezákonnosť a výsledky volieb do obecného zastupiteľstva a voľby starostu v obci K. konané 2. decembra 2006, za účasti Ing. Š. M. a poslancov obecného zastupiteľstva Mgr. J. Š., MUDr. J. B., J. K., Mgr. Ľ. H., Ing. Š. M., Mgr. M. T., J. R., M. H. a P. D., takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. Č. a S. z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2006 doručená sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa § 59 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) V. Č. (ďalej

len „sťažovateľka“), a S. (ďalej spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietali nezákonnosť a výsledky volieb do obecného zastupiteľstva a voľby starostu v obci K. konané 2. decembra 2006, za účasti Ing. Š. M. a poslancov obecného zastupiteľstva Mgr. J. Š., MUDr. J. B., J. K., Mgr. L. H., Ing. Š. M., Mgr. M. T., J. R., M. H. a P. D.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že na funkciu starostu obce K. L. kandidovali traja kandidáti, pričom najviac odovzdaných hlasov mal Bc. Š. M., a to 505, a pre sťažovateľku bolo odovzdaných 298 hlasov.

Vo voľbách do obecného zastupiteľstva sťažovateľka taktiež neuspela, keď získala 324 platných hlasov, t. j. o päť menej ako počet platných hlasov odovzdaných v poradí podľa počtu hlasov umiestnenému na poslednom mieste P. D., ktorý získal 329 platných hlasov.

Sťažovatelia namietajú porušenie zákonnosti volieb, ku ktorému malo dôjsť počas samotného priebehu volieb vo volebnej miestnosti, a to ovplyvňovaním priebehu volieb nezávislým pozorovateľom volieb J. P.

Sťažovatelia namietajú samotný proces sčítavania hlasov odovzdaných vo voľbách pre kandidátov na poslancov a kandidátov na starostu, na ktorom participoval tiež J. P., ktorý nebol členom miestnej volebnej komisie, avšak podľa nich bol „aktívne prítomný“ pri sčítaní hlasov a dokonca do neho zasahoval, dorozumieval sa s niektorými členmi miestnej volebnej komisie za účelom vykonania zmien pri spočítavaní hlasovacích lístkov. Sťažovatelia svoje tvrdenia dokladajú čestným vyhlásením člena miestnej volebnej komisie B. C., ktorý v ňom okrem iného uvádza:

„Bol som prítomný vo volebnej miestnosti počas celého aktu volieb a videl som ako nezávislý pozorovateľ J. P. ... okolo 9.00 hod držal v rukách hlasovací lístok s menami kandidátov. Na túto skutočnosť som upozornil predsedu miestnej volebnej komisie, aby zabránil J. P. v styku s hlasovacími lístkami. Napriek tomu J. P. zotrval vo volebnej miestnosti aj naďalej a zasahoval aj do samotného sčítavania hlasov po ukončení volieb. K tomu uvádzam, že pri samotnom sčítavaní hlasov ho iný člen volebnej komisie upozornil,

aby nevyrušoval členov volebnej komisie pri sčítavaní hlasov a nedebatoval s nimi. Ja som sa venoval sčítavaniu hlasov, všimol som si však, že J. P. nazeral pri sčítavaní hlasov na volebné lístky, bol s nimi v styku resp. komunikoval s niektorými členmi volebnej komisie posunkami, naznačoval im nejaké veci týkajúce sa hlasovacích lístkov a vykonania možných zmien v sčítavaní atď...

Ďalej uvádzam, že počas sčítavania hlasov J. P. telefonoval v miestnosti, kde samotný proces sčítavania prebiehal, hoci sme oficiálne sčítanie hlasov ukončili až okolo 2.00 po polnoci.

Myslím si, že uvedené zásahy majú vplyv na celkový výsledok volieb minimálne v osobách zvolených poslancov...“

Podľa sťažovateľov sa dá dokázať aj skutočnosť, že už okolo 21. 30 h v deň konania volieb osoby blízke víťaznému kandidátovi oslavovali víťazstvo svojho kandidáta, hoci oficiálne výsledky volieb boli známe až okolo 2. 00 h po polnoci, čo sťažovatelia vedia potvrdiť očitým svedkom J. R., ktorý v priloženom čestnom vyhlásení zo 7. decembra 2006 uvádza, že

„... okolo 1. 00 hod. po polnoci... videl cez okno kultúrneho domu v K. sčítavanie hlasov. Pri tomto sčítavaní bol aktívne prítomný J. P., o ktorom som vedel, že nie je členom volebnej komisie. Táto osoba chodila počas sčítavania hlasov medzi členmi volebnej komisie, zasahovala do ich práce, nakláňala sa nad nimi, keď prepočítavali hlasy, dotýkala sa hlasovacích lístkov, komunikovala s nimi a celkovo narušovala proces sčítavania hlasovacích lístkov.“

Sťažovatelia ďalej k sťažnosti prikladajú vyjadrenie Ing. V. M., okresného predsedu strany S. v okrese K., ktorý v ňom potvrdzuje, že *„naša politická strana nenominovala osobu J. P... ani za člena miestnej volebnej komisie vo volebnom obvode v K. na voľby do samosprávy obcí a ani za nezávislého pozorovateľa na tieto voľby. Naša strana sa od konania J. P. na týchto voľbách dištancuje.“*

Uvedené konanie J. P. počas volieb a najmä pri sčítavaní odovzdaných hlasov vo voľbách do samosprávy v obci K. malo podľa názoru sťažovateľov vplyv na celkový

výsledok volieb. Z tohto dôvodu podľa nich existuje pochybnosť o regulárnom zvolení poslaneckých kandidátov, ktorí boli zvolení do obecného zastupiteľstva, ako aj o osobe zvoleného starostu Ing. Š. M. V súvislosti s opísaným priebehom volieb a samotného procesu sčítania volebných hlasov sťažovatelia žiadajú, aby voľby v obci K. konané 2. decembra 2006 boli vyhlásené za neplatné.

Sťažovatelia navrhovali takýto petit rozhodnutia:

„Voľby starostu a poslancov v obci K. konané 2. 12. 2006 vyhlasuje Ústavný súd za neplatné.“

Okrem toho sťažovatelia žiadali vydať predbežné opatrenie v tomto znení:

„Miestna volebná komisia vytvorená za účelom plnenia zákonne vymedzených úloh vo voľbách do samosprávy obce K. konaných dňa 2. 12. 2006 je povinná zdržať sa až do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej vydania osvedčenia o zvolení za starostu víťaznému kandidátovi Bc. Š. M. a je tiež povinná zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení poslancov obecného zastupiteľstva pre nasledovné osoby: Mgr. J. Š., MUDr. J. B., J. K., Mgr. L. H., Bc. Š. M., Mgr. M. T., J. R., M. H., P. D.“

Sťažovatelia žiadali aj o prerokovanie sťažnosti mimo poradia.

Starosta obce K. L. 12. februára 2007 ústavnému súdu oznámil, že *„dňa 25. 1. 2007 bývalá pani starostka V. Č. sa dostavila na obecný úrad aj s notárom JUDr. A. K. kde sa pani Č. rozhodla dať do úschovy k notárovi hlasovacie lístky a výsledky z komunálnych volieb konaných 2. 12. 2006, k čomu Vám prikladám kópiu zápisnice.“*

Čo sa týka odmietnutia prebratia výsledkov volieb, ktoré sa spomína v zápisnici, by som uviedol, nasledovné pripomienky:

hlasovacie lístky a výsledky komunálnych volieb, ktoré prevzala starostka obce pani V. Č. od miestnej volebnej komisie neboli odovzdané do archívu, ale ich mala vo svojej kancelárii v trezore, čo považujem za porušenie volebného zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí, nakoľko jeden a pol mesiaca mala k týmto materiálom prístup iba bývalá starostka obce. Tieto materiály mali byť zabezpečené

volebnou komisiou a nemal mať k tomu prístup človek, ktorý bol volený. A na dôvažok práve ona podala podnet na Ústavný súd, čo sa týka výsledku a priebehu volieb v našej obci.

pri preberaní agendy som požadoval, aby tieto veci boli zabezpečené v archíve alebo zamknuté v trezore, ktorý by bol notárom zabezpečený a kľúče od trezoru z jedného zámku by si prevzal do úschovy pán notár za prítomnosti volebnej komisie a od druhého zámku volebná komisia alebo obecný úrad.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí, a pretože spĺňala všetky všeobecné a osobitné náležitosti podľa ustanovení § 20 ods. 1 a 2 a § 60 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. PL. ÚS 51/07-16 z 9. mája 2007 ju prijal na ďalšie konanie. Ústavný súd v rámci uvedeného uznesenia nevyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, pretože medzičasom miestna volebná komisia už vydala osvedčenie o zvolení za starostu, resp. poslancov obecného zastupiteľstva.

Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval 11. júna 2007 účastníkov konania, proti ktorým sťažnosť smeruje, aby sa vyjadrili k sťažnosti sťažovateľov a k uzneseniu ústavného súdu o prijatí uvedenej sťažnosti.

Ing. Š. M. k sťažnosti sťažovateľov doručil 13. júla 2007 ústavnému súdu toto vyjadrenie:

„1.) čo sa týka samotného aktu volieb vo volebnej miestnosti a to ovplyvňovaním priebehu volieb nezávislým pozorovateľom p. P. J. sa neviem vyjadriť, nakoľko ja som sa vo volebnej miestnosti nenachádzal, bol som tam iba odvoliť aj so svojím otcom a vo volebnej miestnosti som sa zdržal len nevyhnutný čas prijatia a odovzdania volebného lístka.

Kandidoval som ako nezávislý kandidát, takže vo volebnej komisii som nemal žiadne zastúpenie. Je smiešne argumentovať zo strany S., že p. J. P. bol nezávislý pozorovateľ, keď J. P. bol alebo aj je členom politickej strany S.! Takže práve strana S. vyvíjala veľké úsilie zo všetkých strán, aby mali silný dohľad nad priebehom volieb. Keďže neuspeli, hľadajú rôzne spôsoby aj obety, ako zvrátiť výsledky volieb. Ak mali nejaké výhrady alebo podozrenie, nemali podpísať zápisnicu volieb – ich členom strany S. p. C. B.!? Chcem

poznamenat', že práve bývalá starostka V. Č. sa často objavovala vo volebnej miestnosti, zúčastňovala sa pri umiestnení uriien, lístkov – práve ona mala najväčší dosah a kontrolu nad celkovým priebehom volieb!

2.) čo sa týka sčítavania hlasov, tak k tomu sa musí vyjadriť samotná komisia, ale je nepochopiteľné, že ak to p. C. B. spozoroval narušenie procesu sčítavania hlasov, mal právo na to, dať opätovne hlasy prepočítať! O voľbách na starostu v našej obci som na druhý deň dostal informáciu od jednotlivých členov volebnej komisie a to v nedeľu po kostole, že som hneď pri rozdeľovaní hlasovacích lístkov na tri kôpky podľa zakrúžkovania jednotlivých kandidátov, mal výrazný rozdiel vo výške kôpok. Myslím si, že moju kôpku nemal problém p. C. B. skontrolovať!?! A čo sa týka aj priamej úmery, ja som dostal na starostu cez 500 hlasov a na poslanca OZ tiež cez 500 hlasov.

P. Č. na starostku 298 hlasov a na poslankyňu OZ 324 hlasov. Takže si myslím, že tí voliči boli aj tak rozdelení ako hlasovali! Chcel by som teda vedieť, ako to niekto mohol takto zrežírovať?! (volebné lístky, menný zoznam, urna) A ešte ved' sťažovateľka skončila až tretia v poradí! Ešte aj kandidát na starostu p. K. ju predstihol. Ved' kto iný ako občan mal vyjadriť svoj postoj k jej práci a správaniu!

V ďalšej časti sa uvádza, že o 21. 30 hod. osoby blízke okolo víťaza už oslavovali víťazstvo!?! Práve niektorí kandidáti za S. dobre vedia, že o tomto čase sme ešte hrali futbal v telocvični v K. Na toto nemienim ani reagovať, lebo je to smiešne, že práve p. R. ide toto tvrdiť, ktorý má takú povest' v dedine akú má a všetci naši občania dobre vedia, že ku ktorej skupinke vo voľbách patril. Musím konštatovať, že tento človek vedome klame, že o 01.00 hod. pozeral cez okno kultúrneho domu, nakoľko v uvedenom čase už slávil víťazstvo v K. Itak si myslím, že na základe týchto uvedených argumentov nemožno pochybovať o volebných výsledkoch v obci K. Ja som mal tiež vedomosť, že sťažovateľka, bývalá starostka a kandidátka pani Č. udržiavala počas volieb neustály telefonický kontakt s členmi volebnej komisie, inými spriaznenými osobami a kandidátmi o čom svedčí výpis hovorov jej služobného telefónu v sieti Orange, ktorý sme obdržali na obecný úrad v mesiaci január 2007.

Ja ani priaznivci mojej kandidatúry sme sa tiež nezaujímalí o to, že v H. v našej obci sa práve táto druhá skupina sťažovateľov zo S. zdržiavala už od 19.00 hod., že im tam vyhrávala drevená muzika stoly sa tam prehýbali od jedla. Chybou bolo, že si boli

vítazstvom istí a to ľudia asi odcudzili. Taktiež po celej trase do volebnej miestnosti ešte aj v deň volieb mali svoje plagáty, ale nikto ich za to neosočoval, ani nepodal sťažnosť.

Na priebehu volieb v obci K. bolo pre všetkých dosť nepochopiteľné, až kuriózne i to, že volebná komisia oznámila oficiálne výsledky hlasovania až hlboko po polnoci. Všetky okolité obce i mestá už stihli hlasy spočítať a odovzdať výsledky volieb Okresnej volebnej komisii, len volebná komisia v K. mala s tým dlho do noci problém...!?

Na tak dlhý čas to museli aj 3 x prepočítať!

V závere chcem ešte upozorniť aj na spôsob archivácie volebných hlasovacích lístkov zo strany sťažovateľky a zároveň bývalej pani starostky, ktoré mala po voľbách uložené u seba v trezore, na čo som Ústavný súd upozornil! Aj v tomto čase sa nachádzajú u notára, kde ich bývalá starostka a sťažovateľka odovzdala až po odovzdaní úradu i keď som navrhol iné riešenie ich archivácie.

Preto aj moje záverečné stanovisko na túto sťažnosť je také, že tieto tvrdenia sú nepravdivé sťažnosť pokladám za neopodstatnenú, ide tu skôr o akýsi spôsob zneisťovania občanov, o nenávisť a zaujatosť neúspešnej kandidátky k mojej osobe, neschopnosti stráviť prehru a podsúvať občanovi nepravdy. Ale občan svoj úsudok aj postoj k jej práci už zaujal.“

Ďalší účastníci konania MUDr. J. B. a P. D. predložili ústavnému súdu (každý za svoju osobu) vyjadrenie doručené ústavnému súdu 13. júla 2007, v ktorom uviedli (obsah obidvoch vyjadrení je totožný, pozn.):

«1. S uznesením Ústavného súdu č. k. PL. ÚS 51/07-16 z 9. 5. 2007 súhlasím.

2. Pokiaľ sa týka samotnej volebnej sťažnosti, mám za to, že je dôvodná. V obci je všeobecne známa skutočnosť, že pri ostatných voľbách do orgánov miestnej samosprávy dochádzalo v našej obci k systematickému a hrubému porušovaniu zákona č. 346/ 1990 Zb. o voľbách do samosprávy obcí v aktuálnom znení.

3. Za obzvlášť poburujúcu vníma verejnosť v našej obci činnosť a osobitne vyvíjanú aktivitu J. P., bývalého zamestnanca spoločnosti založenej obcou, s ktorým bol rozviazaný pracovný pomer pre zvlášť hrubé porušenie pracovnej disciplíny a ktorý je preto s obcou vo viacerých súdnych sporoch.

J. P. sa dostavil do miestnosti volebnej komisie ako „nezávislý pozorovateľ“ a od rána zasahoval do jej činnosti.

4. Vzhľadom k vyššie uvedenému, mám za to, že skutočne je pravdou, že počas volieb dochádzalo k takým zásahom, ktoré sponchybňujú v očiach občanov našej obce zákonnosť volieb starostu i poslancov obecného zastupiteľstva.

Ja osobne ako poslanec obecného zastupiteľstva, ktoré bolo zvolené za takýchto netransparentných okolností cítim potrebu postaviť sa pred občanov v obci a uchádzať sa o ich dôveru v zákonných a transparentných voľbách.

Svoje povinnosti poslanca obecného zastupiteľstva si chcem plniť zodpovedne a s najlepším vedomím v prospech obce. Nechcem, aby sa do budúcnosti moje meno spájalo s nezákonným spôsobom konštituovaného obecného zastupiteľstva.

Preto s návrhom, aby Ústavný súd vyhlásil voľby starostu a poslancov obecného zastupiteľstva v obci K. konané 2. 12. 2006 za neplatné, súhlasím bez výhrad.

Som presvedčený, že nové voľby by sa mali konať čo najskôr a ich výkon by mal podliehať dozoru štátnych orgánov. Naša obec totiž nie je malá a zaslúži si, aby starosta obce a jeho poslanci skutočne vyšli z vôle voličov.»

Ostatní účastníci konania sa k výzve ústavného súdu nevyjadrili.

Ústavný súd ďalej vyzval predsedu volebnej komisie, aby sa vyjadril k niektorým skutočnostiam, ktoré sa týkali priebehu volieb. Predseda volebnej komisie A. H. vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

«Ad 1:

Pán J. P. bol prítomný v miestnosti, kde volebná komisia, ktorej som bol predsedom, sčítavala hlasy.

Ad 2:

Pán J. P., požiadal volebnú komisiu v zmysle § 36 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) o prítomnosť v miestnosti, kde okrsková volebná komisia sčítala hlasy. O tejto žiadosti boli informovaní všetci členovia volebnej komisie, ktorí s ňou jednohlasne súhlasili. Pred konaním volieb

resp. v čase konania volieb žiaden z členov volebnej komisie ani nikto iný nenamietal prítomnosť p. J. P. vo volebnej miestnosti.

Ad 3:

J. P. počas prítomnosti vo volebnej miestnosti plnil výlučne úlohu občianskeho pozorovateľa a podľa mojich vedomostí nenazeral do hlasovacích lístkov a jeho komunikácia počas sčítavania volebných hlasov mi nebola a nie je známa. Subjektívne môžem konštatovať, že vylučujem skutočnosť, že p. P. nazeral do hlasovacích lístkov, komunikoval s členmi komisie alebo akýmkoľvek spôsobom upravoval resp. nepriamo mohol ovplyvňovať výsledky sčítavania hlasov.

Ad 4:

Počas sčítavania hlasov ma nikto z členov volebnej komisie neupozorňoval na neoprávnenú prítomnosť p. P. (pretože jeho prítomnosť bola členmi okrskovej volebnej komisie vopred známa a jednohlasne schválená). Nikto z členov okrskovej volebnej komisie ma neupozornil na potencionálne zasahovanie p. P. do procesu sčítavania hlasov.

Záverom chcem uviesť niekoľko skutočností, ktoré dúfam prispievajú k objektivizácii uvedenej sťažnosti. Zápisnica o výsledku sčítavania hlasov bola podpísaná slobodne a vážne všetkými členmi okrskovej volebnej komisie, ktorej členom bol aj p. B. C., v K. v noci zo dňa 2. na 3. decembra 2006. Pán C. ma v priebehu konania vôbec neupozornil na akýkoľvek negatívny priebeh volieb, pričom zložil sľub v zmysle § 11 ods. 5 zákona (Členovia volebnej komisie sa ujímajú svojej funkcie zložením sľubu tohto znenia: „Sľubujem na svoju česť, že budem svedomite a nestranne vykonávať svoju funkciu a budem sa pritom riadiť Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi“). Ak mal teda pán C. akékoľvek pochybnosti o priebehu hlasovania, resp. sčítavania hlasov, mohol a mal povinnosť mi túto skutočnosť bezodkladne ohlásiť, resp. mohol odmietnuť podpísať zápisnicu miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci v intenciách § 43 ods. 1 zákona (Miestna volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o výsledku volieb v obci. Zápisnicu podpíše predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ komisie. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú).

Vo funkcii predsedu volebnej komisie v obci K. som pôsobil niekoľkokrát, počas môjho predchádzajúceho pôsobenia v tejto funkcii sa nevyskytli žiadne sťažnosti na priebeh volieb a zisťovanie ich výsledkov.

Svoje povinnosti predsedu volebnej komisie som si plnil vždy svedomito a nestranne v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi.»

K vyjadreniu predsedu miestnej volebnej komisie bolo pripojené jeho čestné vyhlásenie spolu s čestnými vyhláseniami ďalších štyroch členov miestnej volebnej komisie (okrem B. C.) M. M., M. Š., M. M., S. B. a zapisovateľky A. T., v ktorých sa uvádza, že „... prítomnosť pána J. P. vo volebnej miestnosti... bola jednomyselne schválená volebnou komisiou a jeho účasť pri voľbách, resp. sčítaní hlasov nijako nenarúšala priebeh volieb a nijakým spôsobom nenarúšala proces sčítavania hlasov vo volebnej miestnosti.“

Sudcovia ústavného súdu 15. mája 2008 uskutočnili v sídle ústavného súdu výsluch svedkov, a to predsedu miestnej volebnej komisie A. H. a jej členov B. C., M. M. a M. Š. Dve členky miestnej volebnej komisie – M. M. a S. B., sa z dôvodu plnenia svojich materských povinností na výsluchu nezúčastnili a ospravedlnili sa. Výsluchu sa zúčastnila aj tajomníčka volebnej komisie A. T. a ďalší predvolaní svedkovia: J. P. – nezávislý pozorovateľ vo voľbách, a J. R.

Svoje oprávnenie zúčastniť sa na výsluchu svedkov využil zástupca S. Ing. V. M. a právny zástupca sťažovateľov advokát JUDr. P. J. a za odporcov P. D. (vo voľbách v decembri 2006 kandidoval za poslanca do obecného zastupiteľstva).

Výpovede všetkých členov volebnej komisie, zapisovateľky volebnej komisie A. T. a aj nezávislého pozorovateľa J. P. sa po obsahovej stránke zhodovali a ani jeden zo svedkov neuviedol skutočnosti, ktoré by spochybňovali spôsob sčítavania hlasov, a ani určité odlišnosti v opise kontrolného mechanizmu sčítavania hlasov nevedli k spochybneniu výsledku sčítania hlasovacích lístkov.

Hlasovacie lístky sa sčítali priamo vo volebnej miestnosti a v žiadnej inej miestnosti, ako uvádzali aj sťažovatelia. Podľa vyjadrenia všetkých osôb nachádzajúcich sa vo volebnej miestnosti J. P. bol prítomný počas celých volieb na základe súhlasu členov volebnej komisie. Do samotného procesu sčítavania hlasov nezasahoval a aktívne sa na ňom

nepodieľal. Jediný z predvolaných svedkov B. C. uviedol, že J. P. mal v rukách jeden hlasovací lístok, na čo ho upozornil, že na takúto činnosť nie je oprávnený. Ďalší svedkovia túto skutočnosť vo svojich výpovediach neuviedli. Právny zástupca sťažovateľov položil Jo. P. otázku týkajúcu sa jeho účasti vo volebnej miestnosti a tiež otázku, kto ho takouto úlohou poveril. J. P. odpovedal, že bol prítomný ako nezávislý pozorovateľ, ako skúsená osoba, ktorá sa dosiaľ opakovane zúčastňovala volieb. Žiadne nezrovnalosti pri sčítavaní hlasov nespozoroval. Nespozoroval ani to, či boli používané mobilné telefóny. Sám mobilný telefón vo volebnej miestnosti mal, ale nepoužíval ho (nevedel uviesť, či ho mal vypnutý). Jediný B. C. uviedol, že vo volebnej miestnosti zvonili telefóny.

Zapisovateľka miestnej volebnej komisie A. T. pri svojom výsluchu uviedla, že prítomnosť J. P. bola zaznamenaná do zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb; na otázku právneho zástupcu sťažovateľov, prečo v podpísanej zápisnici o výsluchu volieb táto skutočnosť nie je uvedená, túto nezrovnalosť nevedela vysvetliť.

Podľa vyjadrenia členov volebnej komisie sa najprv sčítavali hlasy z volieb starostu obce a potom z volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Približne jeden až jeden a pol hodiny po uzavretí miestnosti boli známe výsledky volieb starostu obce a asi o jednej hodine po polnoci aj ďalšie výsledky volieb poslancov obecného zastupiteľstva. Volebná miestnosť bola uzavretá 3. decembra 2006 asi o 1. 30 h.

J. R. bol jediným svedkom, ktorý svoju svedeckú výpoveď založil len na tvrdení, že v čase okolo 1 hodiny po polnoci asi päť minút cez okno pozoroval dianie vo volebnej miestnosti; uviedol, že videl ako sa J. P. nakláňa nad členov volebnej komisie, keď prepočítavali hlasovacie lístky.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi s právnou silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy (PL. ÚS 34/99), pričom zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

Ústavný súd okrem toho judikoval, že voľby sú prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi. Hrubé, závažné alebo viacnásobné porušenie práv občanov priznaných ústavou alebo zákonom zakladá právomoc ústavného súdu zrušiť napadnutý výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné, pretože namietnuté porušenia práva mohli ovplyvniť priebeh a výsledok volieb. Dôležitým prvkom vo volebných veciach je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na výsledok volieb.

Sťažovatelia namietajú, že J. P. (označený aj ako „nezávislý pozorovateľ“) bol v rámci svojej prítomnosti v čase, keď bola volebná miestnosť otvorená za účelom výkonu volebného práva (hlasovania občanov vo voľbách), v kontakte s hlasovacími lístkami, ako aj skutočnosť, že bol prítomný vo volebnej miestnosti aj počas sčítavania hlasovacích lístkov, pričom aktívne zasahoval do procesu ich sčítavania v čase po skončení hlasovania, t. j. od 20.00 h 2. decembra 2006 až do 2.00 h 3. decembra 2006, čím viackrát porušil ustanovenia § 36 a § 37 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“).

Podľa § 37 zákona o voľbách v miestnosti, kde okrsková volebná komisia sčíta hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie okrsková volebná komisia.

Ústavný súd vzhľadom na zistené skutočnosti, na vykonané dokazovanie (vrátane výsluchu svedkov) a jeho vyhodnotenie konštatoval, že námietky sťažovateľov sa

nepreukázali (nedokázala sa neoprávnená prítomnosť osoby, resp. ani taká činnosť osoby, ktorá mala oprávnenie byť prítomná vo volebnej miestnosti pri sčítavaní hlasovacích lístkov, ktorá by narušila objektívny priebeh procesu sčítavania hlasovacích lístkov až tak, že by to malo zásadný vplyv na celkový výsledok volieb).

Z vykonaného dokazovania nemožno dospieť k záveru o ovplyvnení volebného výsledku, resp. nezákonnosti volieb starostu obce a volieb poslancov do Obecného zastupiteľstva obce K. Volebný výsledok, ktorý dosiahla sťažovateľka, navyše nemožno považovať za tesný (vo voľbách do obecného zastupiteľstva posledný spomedzi zvolených kandidátov na deviatom mieste získal 329 hlasov, sťažovateľka sa z hľadiska počtu hlasov umiestnila na druhom mieste medzi náhradníkmi-kandidátmi, ktorí neboli zvolení, a to s počtom hlasov 324, teda o päť hlasov menej oproti kandidátovi na deviatom mieste, keď ďalší náhradník-kandidát na mieste bezprostredne pred ňou získal 326 hlasov a náhradník-kandidát na mieste za ňou 307 hlasov; najvyšší počet hlasov bol 653 hlasov (náročnosť sčítavania pritom dokumentuje počet 33 kandidátov pri 1166 voličoch, ktorým boli vydané obálky, pozn.).

Pokiaľ ide o voľby starostu, sťažovateľka v týchto voľbách získala 298 hlasov, víťazný kandidát 505 a kandidát na druhom mieste 325 platných hlasov (čo predstavuje rozdiel 27 hlasov).

Podľa názoru ústavného súdu sa nepreukázalo namietané porušenie zákonnosti priebehu volieb poslancov obecného zastupiteľstva a volieb starostu v obci K. spochybňujúce celkový výsledok sčítania hlasovacích lístkov vo voľbách starostu, resp. vo voľbách poslancov do Obecného zastupiteľstva obce K. konaných 2. decembra 2006, a preto podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde uznesením sťažnosť sťažovateľov zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2008